

TEOSOFISEN LIIKKEEN TEHTÄVÄ JA TARKOITUS

Pekka Ervastin esitelmä 6.5.1928

Teosofisen liikkeen tehtävä ja tarkoitus on tämänpäiväisen esitelmän aiheeksi ilmoitettu. Ylihuomenna, tiistaina toukokuun 8. päivänä, on kulunut 37 vuotta Madame Blavatskyn kuolemasta ja tätä päivää, Valkoisen Lootuskukan päivää, niinkuin sitä nimitetään, on vietetty Madame Blavatskyn kuolemasta lähtien jonkinlaisena muistojuhlana. Mielestäni muuan tapa kunnioittaa hänen muistoaan, on ajatella sitä teosofista liikettä, jonka hän pani alulle.

Kun tällaista aatteellista liikettä tahdomme tarkastella ja arvostella, on kaksi mahdollista tapaa käytettävissä. Toinen tapa on tarkastella sitä niin sanoakseni historiallisesti, sen kehityshistoriaa ja sen nykyisiä saavutuksia. Toinen tapa on tarkastaa sen alkuperäistä ohjelmaa ja perustajan tarkoitusta. Jos tahtoo tietää, mitä kristinusko on, silloin tietysti toinen tapa on tarkastaa ja katsella, millä tavalla tämä kristinusko on ilmennyt tässä näkyväisessä maailmassa – fyysillisessä maailmassa – siis katsella sen nykyisiä tuloksia semmoisina kuin ne ilmenevät kirkkojen opeissa ja kristikansojen keskinäisissä suhteissa. Silloinhan saa kuvan siitä, mitä kristinusko on kristittyjen mielestä. Toinen tapa olisi tutkia, mitä kristinusko on sen perustajan mielestä, mitä se alkuaikoina on ollut. Tämä tapa arvostella jotakin aatteellista liikettä sen fyysillisten saavutusten nojalla on hyvin tavallista. Jos sanotaan itämaisistä uskonnoista esim. että Buddha opetti niin ja niin, on paljon niitä, jotka väittävät, ettei sitä tiedä, jollei ole käynyt itämailla ja nähnyt mitä se siellä on. Ja ne, jotka ovat käyneet siellä, sanovat esim. että buddhalaiset laamat istuvat rukousmyllyjensä ääressä ja pyörittävät niitä, jotta mylly pyörisi ja rukous tulisi sen mukana tehdyksi ja he uskovat, että tämä rukous on yhtä tepsivä kuin jos

sen mutisisi. Toiset taas uskovat, että jos mahdollisimman nopeasti mutisee rukouksia, niin ne tekevät paremman vaikutuksen. Tästä näkee, minkälaista on, kun katsotaan fyysillisiä tosiseikkoja. Mutta toinen näkökanta, josta pidämme kiinni on se, ettemme vielä tiedä mitään, jos katselemme buddhalaisia, vaan siten, että tutkimme Buddhan oppia. Ja tämä näkökanta, tämä teosofinen kanta voittaa yhä enemmän ja enemmän alaa kristikunnassa. Sitten sanotaan, ettei pidä katsoa ihmisten jokapäiväistä elämää, yhteiskunnallista ja valtiollista elämää. Ei siinä vielä näe, mitä todellisuudessa uskonto on. Jeesus on tarkoittanut jotakin muuta. Kyllä kristityt itse sen ymmärtävät sängen hyvin ja olisi paikallaan, jos huomautettaisiin, että samanlainen kanta soveltuu toisiinkin uskontoihin. Me ajattelemme jo, ettei pidä nykyisestä kirkosta, nykyisen ihmiskunnan saavutuksien nojalla arvostella kristinuskoa. Pääinvastoin uskonnon perustajan tarkoitus on opittava ymmärtämään. Me olemme oppineet ajattelemaan niin ja samalla tavalla on arvosteltava toisia. Nämä molemmat näkökannat on pidettävä mielessä henkistä liikettä arvosteltaessa.

Teosofinen liike on niin nuori – vähän yli viisikymmentä vuotta – että voi aivan hyvin seurata sitä kaikissa sen historiallisissa vaiheissa. Sentähden on välttämätöntä sekä katsoa sen historiallisia saavutuksia, sitä työtä, mitä se on tehnyt, että myöskin sen johtajan ja alkuunpanijan tarkoitusta ja hänen näkökantaansa. Ajattelin siis, että tässä nyt kääntäisimme huomiomme hetkeksi tähän teosofiseen liikkeeseen katsellaksemme ensiksi, miten sitä liikettä teosofit itse yleensä ovat käsittäneet ja sitten taas toiseksi, miten Madame Blavatsky on sen ymmärtänyt.

Mistä me kaikkein parhaiten voimme seurata teosofisen liikkeen kehitystä? Tietysti Teosofisen Seuran vaiheista, seuran, jonka Madame Blavatsky itse pani alulle. Sillä vaikka on aivan oikein sanoa, että Madame Blavatsky pani teosofisen liikkeen alulle, niin on toiselta puolen myös oikein sanoa, että Madame

Blavatsky oli mukana perustamassa tätä liikkeen ensimmäistä kiteytymää eli seuraa ja sille antoi ensimmäisen tehtävän. Seura sai hänen testamenttinsa. Sentähden on luonnollista tarkastaa Teosofista Seuraa, joka alussa siten edusti teosofista liikettä.

On olemassa hyvin paljon seuroja, jotka edustavat teosofista liikettä. Alkuperäinen Teosofinen Seura on vain se, joka oli ensimmäinen, mutta nyt sitä jo edustaa monet eri seurat, ja on tänä päivänä helpompaa tehdä ero itse teosofisen liikkeen ja sitä eri tavalla edustavien seurojen välillä. Madame Blavatsky puhui Teosofisesta Seurasta ja liikkeestä ja huomautti, että ellei Teosofinen Seura ole uskollinen liikkeelle, niin ei seura mitään merkitse. Meillä on se käsitys tästä liikkeestä, joka on yleinen käsitys kaikissa sivistyneissä piireissä, että se oli alussa jonkinlainen haarautuma spiritistisestä liikkeestä, että se on kosketuksessa vainajien kanssa. Madame Blavatsky puolusti spiritistisiä ilmiöitä, mutta selitti ne toisella tavalla kuin varsinaisilla spiritisteillä on tapana. Nämähän yleensä selittävät, että kaikki semmoiset ilmiöt, jotka tulevat mediumin välityksellä, ovat vainajien myötävaikutuksella toimeenpantuja, mutta Madame Blavatsky sanoi, ettei ole niin ajateltava, että vainajia olisi aina mukana tässä, että se on hyvin harvinaista. Siinä on enimmäkseen tuntemattomia luonnonvoimia ja sellaisia luonnonhenkiä, jotka nyt mediumin yhteydessä esiintyivät. Näytti ensiksi, että Madame Blavatsky olisi asettunut spiritismin vastustajaksi, koska ei ollenkaan hyväksynyt spiritistien selityksiä. Nykyiset tutkijat ovat tulleet aivan samaan tulokseen kuin Madame Blavatsky, kun ovat mahdollisimman tieteellisellä tavalla tutkineet näitä ilmiöitä, nim. siihen, että vainajien vaikutuksesta voi puhua hyvin harvoin. Muutamat sanovat, että nähtävästi on vainajien maailma vaikuttamassa, mutta useammassa tapauksissa sanotaan, että ilmiöt ovat todellisia, mutta ei ole todistettu, että vainajat olisivat mukana niissä vaikuttamassa. Niissä on luonnonvoimia ja inhimillisiä kykyjä, jotka vaikuttavat. Siis, kun Madame Blavatsky vuonna 1875

perusti Teosofisen Seuran, se puhui alussa melkein yksinomaan tämmöisistä ilmiöistä ja Madame Blavatsky selitti niitä. Mutta kun Madame Blavatsky ja eversti H. S. Olcott olivat muuttaneet Intiaan vuonna 1879, silloin sai teosofinen tehtävä laajemman ja kiteytyneemmän muodon. Silloin sen ohjelma laadittiin. Sen ohjelma oli ensin paljon laajempi ja tähtäsi spiritististen ilmiöitten selittämiseen, mutta sitten sai ohjelma sen muodon, joka sillä nykyään on. Ohjelmassa on kolme pykälää, kuten tiedämme: 1) Seuran tehtävä on muodostaa ihmiskunnan yleisen veljeyden ydin katsomatta rotuun, uskontunnustukseen, sukupuoleen, yhteiskunnalliseen asemaan tai väriin. 2) Edistää vertailevain uskontojen tutkimista, filosofista ja tieteellistä työtä. 3) Tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia kykyjä.

Tässä ohjelmassa on kolme pykälää, mutta kuten tiedämme, asetettiin ainoastaan ensimmäinen pykälä aivankuin portiksi kaikille jäsenille. Heidän täytyi kaikkien, jotka tahtoivat tulla jäseniksi, yhtyä ensimmäiseen pykälään, ihmisten yleiseen veljeyteen, että kaikki ihmiset ovat veljiä. Silloin pyrkijä pääsee Teosofisen Seuran jäseneksi. Yleisesti kuului jäsenen velvollisuuteen, vaikkei sitä tässä mainita, mutta kaikissa Teosofisissa Seuroissa se aluksi otettiin huomioon, sitoutua osoittamaan toisille jäsenille samaa suvaitsevaisuutta, jota toivoo omille mielipiteilleen. Se kuului käytännössä jäsenten velvollisuuksiin, se katsottiin siihen kuuluvan itsestään. Nyt ei meidän itse asiassa tarvitse syventyä Teosofisen Seuran historiaan tai sen vaiheisiin vuosikymmenien kuluessa. Meidän tarvitsee vain yksinkertaisesti katsoa, miten näitä ohjelmapykälää on käsitetty, miten Teosofisen Seuran jäsenet niitä yleensä ovat ymmärtäneet. Ei tarvitse nähdä yksityisyyksiä, vaan voi pysyä aivan teoreettisissa ja aatteellisissa kysymyksissä saaden kuitenkin kuvan siitä, miten niitä voidaan ymmärtää ja miten niitä on ymmärretty. Vasta sen jälkeen otamme puheeksi, miten Madame Blavatsky niitä käsitti ja mistä syystä niitä ehkä on toisella tavalla ymmärretty.

Sanotaan näin: tämän seuran jäseneksi pääsee uskomalla ihmisten yleiseen veljeyteen. Moni ihminen sanoo voivansa siihen yhtyä, sillä se on aivan luonnollinen kanta. Ei kukaan kiellä, että kaikki ihmiset ovat veljiä, ei kukaan kiellä olevansa veli eri sukupuolen kanssa. Kaikki ihmiset ovat yhdenarvoisia, se on helppo ymmärtää, sillä onhan sitä teroitettu suurissa uskonnoissa, Buddha sitä opetti. Ranskan vallankumouksen jälkeen on tämä tullut aivankuin vaatimukseksi. Täytyy ymmärtää, että ihmiset ovat veljiä. Ja kun sitten tämmöinen veljeys käsitetään luonnollisella tavalla jokaiselle ihmiselle kuuluvana vakaumuksena, niin se tietysti saa älyllisen leiman eikä velvoita niin suuresti jokapäiväisen elämän suhteen. Se velvoittaa Teosofisen Seuran jäsentä juuri tuohon suvaitsevaisuuteen, siihen, ettemme häiritse toista hänen vakaumuksessaan ja annamme hänen uskoa, niinkuin hän tahtoo, ja me uskomme omalla tavallamme. Tämä suvaitsevaisuus sisältyy veljeyteen ja veljeys ei esiintynyt tällaisena uskonasiana erikoisemmin velvoittavana, vaan on luonnollista, että jos joudutaan vaikeisiin tilanteisiin maailmassa, niinkuin silloin, kun maailmansota alkoi, ei usko veljeyteen häiritse käsitystä velvollisuudesta isänmaata kohtaan. On luonnollista, että vaikka esim. venäläiset hyökkäävät maahan, se, joka ryhtyy puolustamana maataan, on veli heidän kanssaan. Hän voi tietysti sanoa, että veljeys on kyllä tosiasia luonnossa, mutta että venäläiset eivät siitä välitä, vaan hyökkäävät, ja hänen täytyy puolustaa. Saksalaiset ajattelivat niin, että täytyy nousta venäläisiä, ranskalaisia ym. vastaan. Jokaisessa maassa, vaikka oltiin ihmisiä, teosofeja ja uskottiin yleiseen veljeyteen eikä edes pälkähtänyt päähän sitä epäillä, jokaisessa maassa lähdettiin sotaan. Mutta jos syvemmin ajattelempa asiaa, niin huomaamme, että jos kaikki ovat veljiä, ei tämä ole oikein. Ei esim. perheessä lähdetä tappamaan veljiä. Olisi mahdotonta, jos todella uskoo veljeyteen, ja uskomme, että kaikki olemme veljiä, neekeritkin. Olisi mahdotonta ja meitä kovasti vaivaisi, jos meidän täytyisi

heitä tappaa. Tämän sanon ohimennen, mutta näemme teosofisen liikkeen kehityksen aikana, että Teosofisen Seuran jäsenet, vaikka olivat sanoneet uskovansa ihmisten veljeyteen, ei se estänyt heitä isänmaataan puolustamasta.

Sitten menemme toiseen ohjelmapykälään. Siinä sanotaan, että Teosofisen Seuran asiana on edistää tieteellistä tutkimusta, siten, että esim. tekee itämaisia oppeja tunnetuksi Euroopassa. Huomaamme, että Teosofisessa Seurassa käsitettiin tämäkin pykälä erikoisella tavalla. Vaikka nimenomaan sanottiin, että pitää edistää näitä tutkimuksia, niin huomaamme, että teosofisessa liikkeessä sangen vähän sitä edistettiin, verrattain vähän. On tietysti tunnustettava teosofisen liikkeen ansioksi, että se paljon suuremmalla voimalla kuin muut, on levittänyt intialaisia oppeja. Onhan se esim. julkaissut Bhagavad Giitan ja tehnyt sen tunnetuksi länsimailla. Samoin muitakin intialaisia kirjoja, kuten esim. Upanishaadeja on tulkittu teosofisella taholla. Mutta yleensä on huomattavaa, että tällaista tieteellistä työtä on tehty hyvin vähän. Teosofisen Seuran tehtävä olisi ehkä ainakin ollut tehdä näitä kirjoja tunnetuksi ja huomatuiksi, mutta huomaamme, ettei sitäkään ole tehty, että ei kirjoakaan ole käännetty teosofien huomiota näihin kirjoihin eikä vaadittu niitä tutkimaan, vaan on enemmän pantu painoa siihen Madame Blavatskyn väitteeseen, että kaikissa maailman uskonnoissa ja filosofioissa on perustana samat opit, on viitattu samoihin oppeihin. On olemassa tuollainen salainen oppi, johon kaikki uskonnot viittaavat. Tätä esoteerista uskoa, joka on kaikkialla, Madame Blavatsky nimitti teosofiaksi. Sentähden Teosofinen Seura otti heti tehtäväkseen levittää teosofiaa, sitä ydinoppia, mikä tavallaan on kaikissa uskonnoissa, se levitti teosofiaa, määrättyä maailmankatsomusta, joka oli esoteerisena ytimenä, sisäisenä salaisena oppina kaikissa uskonnoissa ja filosofioissa. Tämä oli aivan luonnollista ja sentähden me huomaamme, että se työ on kantanut hedelmää. Teosofinen maailmankatsomus on suunnattomasti levinnyt. Se on viidenkymmenen vuoden aikana

tullut niin tunnetuksi maailmassa, että pidetään semmoista ihmistä hieman aikaansa jäljessä, joka ei tiedä karmasta tai jälleensyntymästä. Hän tuskin tuntee nykyaikaista kaunokirjallisuutta, kaikkialla siinä ilmenee teosofiset opit tai niiden vaikutus. Nyt edellytetään, että kaikki tuntevat näitä asioita. Nykyaikainen teosofia on niin levinnyt, että kaikki sivistyneet ihmiset tietävät jotakin siitä. Kun katsoo Teosofista Seuraa ollen itse teosofi, huomaa, että tämä on kääntänyt heidän huomionsa kiinteästi erääseen toiseen seikkaan, nim. siihen, että tämän teosofian takana, sen oppien takana ja siis kaikkien uskontojen takana on Mestarien veljeskunta, on sellainen salainen veljeskunta, jonka jäseniä ovat Mestarit ja Mahatmat, tietäjät, joita on lähetetty maailmaan perustamaan uusia uskontoja. Kun huomataan, että ihmiset kaipaavat uutta pelastajaa, silloin lähetetään Mahatma sitä auttamaan, lähetetään joku Mestari tai veljeskunnan edustaja sitä tukemaan. Madame Blavatsky oli sellainen ja hänen jälkeensä oli toisia, jotka näkymättömässä maailmassa edustivat tätä veljeskuntaa. Teosofisessa Seurassa uskotaan, että ne, jotka ovat sen johtajia, juuri edustavat tätä veljeskuntaa. Kun katsoo Teosofisen seuran kehitystä, niin huomaamme aivan selvästi, kuinka seuran jäseniin tämä käsitys on kiteytynyt, että Mestarien edustajat ovat määrättyjä henkilöitä. He edustavat ja tietävät, mikä on tämän opin ydin, he osaavat sitä edustaa. Ja sitten aivan itsestään syntyy teosofisen liikkeen ohella luonnollisesti auktoriteetti-usko. Oikeastaan myöhemmin aikoina Teosofiseen Seuraan liittyvien ihmisten ei tarvitse tutustua Madame Blavatskyn vaikeaan oppiin. Riittää, kun lukee myöhempien suurten opettajien kirjoja silloin kun tulee teosofiksi samalla tavalla kuin kirkon uskossa lapset kasvatetaan koulussa ja he oppivat joitakin asioita. Heidät on kastettu ja he ovat saaneet nauttia Herran pyhää ehtoollista, ja tunnustetaan kristityiksi. Mutta ei ole koskaan sanottu, että heidän täytyy itse tarkasti tutkia Jeesuksen oppia, mihin hän on kehoittanut. Tietysti aivan tuollaisena runollisena vaikuttimena sanotaan, että lue Jeesuksen

oppia, mutta ei mitään semmoista, että pitäisi tutkia tätä oppia. Yliopistossa luetaan kaikenlaisia postilloita ja katkismuksia ja dogmatiikoja, sitten tullaan kristityiksi. Ei Teosofisessakaan Seurassa ilmoiteta Madame Blavatskyn teoksia: niissä on niin paljon sekavaa, ettei ihminen jaksakaan lukea niitä. Mutta on paljon kauniita myöhemmin ilmestyneitä kirjoja, joista saa selvää teosofisesta maailmankatsomuksesta. Siten syntyy auktoriteetti-usko.

Kolmannen pykälän mukaan on tutkittava ihmisen salaisia kykyjä. Huomaamme, että Teosofinen Seura on tällä alalla verrattain vähän tehnyt. Tietysti psykologisen tutkimuksen seurukset ovat paljon enemmän tutkineet ihmisen ja luonnon salaisia puolia. Onhan esim. professori Freud tehnyt psykoanalyttisiä kokeita ja monet ovat ottaneet huomioon hänen saavutuksensa. Miten on taas Teosofinen Seura ottanut tämän tehtävän? Se on ymmärtänyt, että ihminen on itse kutsuttu kehittämään itsessään salaisia kykyjä oppiakseen näiden kykyjen avulla tutkimaan. Ihmisen on vaikea tutkia näitä muuten kuin siten, että hän tekee itsestään sen koneen, jonka avulla hän niitä kokee. Mutta koska teosofia on aina teroittanut, kuinka vaarallista ja vaikeaa on näiden kykyjen kehittäminen, kuinka vaarallista on kehittää erilaisia voimia, yliaistillisia voimia, on kyllä kehoitettu olemaan niitä liian paljon kehittämättä. Ainakin pitää oikealla tavalla kasvattaa ja kehittää itseään oikean opettajan johdolla ja koska teosofisessa liikkeessä on sellaisia, jotka edustavat salaisten tietojen veljeskuntaa, joilla nämä kyvyt on, on luonnollista, että he itse asiassa ovat ainoat, jotka kykenevät opettamaan toisia ja heissä kehittämään näitä kykyjä. Sillä tavalla on luonnollisesti auktoriteetti-usko päässyt vaikuttamaan kolmannen pykälän työhön. Siis jäsenet eivät itse pyri kehittämään itsessään yliaistillisia kykyjä, vaan tyytyvät siihen tietoon, että on olemassa muutamia auktoriteetteja, joissa on tämä kyky kehittynyt, jotka osaavat kertoa toisille, varoittaa toisia jne. Tässä on luonnollisesti ase arvostelevalle kannalle. Meistä on inhimilliseltä kannalta

aivan oikein, että näin on, mutta huomaamme, että tämä kanta on omiaan lujittamaan auktoriteettiuskoa. Mutta nyt on Intian ajoista ollut meillä mottona: Totuus on korkein uskonto. Luonnollista on silloin, että kaikkien jäsenten mielikuvituksessa totuus on sama kuin teosofia, kaikkien uskontojen esoteerinen oppi. Ja koska ei ole mitään uskontoa, joka olisi totuutta korkeampi, niin on luonnollista, ettei ole mitään, joka olisi teosofiaa korkeampi.

Siis me uskomme ja pidämme teosofiaa totuutena. Se on parempi kuin kaikki uskonnot ja filosofiat ja meille muodostuu sellainen esoteerinen oppi, tällainen teosofinen uskonto, joka antaa meidän elää rauhassa, kunnes joku tapahtuma meidät järkyttää niinkuin esim. maailmansota. Ehkä teistä tämä esitys paikoitellen tuntuu hieman käsittämättömältä. Miten muuten voisi asianlaita olla. Tämä vain osoittaa, jos näin tuntuu, kuinka luonnollista on ollut kehitys teosofisessa liikkeessä. On vain huomattava se merkillinen kohta, ettei Teosofinen Seura pysynyt eheänä. Jos kaikki olisivat oppineet ymmärtämään juuri tällä tavalla, miksi ei se pystynyt ehjänä, miksi syntyi uusia seuroja, erilaisia teosofisia, Ruusu-Risti- ja antroposofisia seuroja, miksi eivät kaikki jäsenet kulkeneet mukana tässä luonnollisessa kehityksessä. Olihan niin turvallista kun mestarien veljeskunta oli kaiken takana ja nämä heidän edustajansa selittivät kaikki. Ja teosofia on totuus ja meidän on vain luotettava, että kaikki on kaunista ja hyvin. Meidän täytyy ottaa huomioon se seikka, että teosofisen liikkeen ei muodosta yksinomaan Teosofinen Seura. Teosofiseen liikkeeseen kuuluu Antroposofinen Seura, Ruusu-Risti, Teosofinen seura ym. Minä kysyn vain, mitä nämä muut teosofisen liikkeen edustajat sanovat. He vastaavat: "Me emme tyydy minkäänlaiseen uuteen kehitykseen, vaan tahdomme pitää kiinni siitä, mitä sen perustaja Madame Blavatsky opetti, me tahdomme tutkia yhä syvemmin, mitä hänen alkuunpanemansa teosofinen liike oli, mitä se silloin oli?" Silloin ei auta muu kuin tarkastaa uudelleen teosofista liikettä ja sen tarkoitusta ja silloin lähdemme Teosofisen Seuran motosta, siitä tunnuksesta, jonka

Madame Blavatsky sille antoi. Se on intialainen puheparsi, pyhistä intialaisista kirjoista.

Mutta koska olemme tutkijoita ja etsimme, niin olemme ottaneet huomioon sen, ettei tämä vanha sanskritinkielinen lause ole vielä näissä sanoissa täydellinen, vaan siihen kuuluu toisia sanoja, jotka selventävät sitä. Nyt suomennamme ensimmäiset sanat: Ei ole uskoa, joka on totuutta korkeampi ja sitten jälkimmäiset sanat: eikä ei ole mitään syntiä (eli rikosta), joka olisi valhetta korkeampi. Mutta tässä sana usko ei ole mikään sanatarkka käänös, sillä sanskritinkielessä ei ole mitään sanaa, joka vastaisi uskosanaa, sillä dharmaa merkitsee lakia, elämäntehtävää tai hyvettä. Minä näin nuorena Sfinksi-nimisessä saksalaisessa aikakauskirjassa, joka ilmestyi 90-luvulla, tämän kohdan käännettynä seuraavalla tavalla: ei ole mitään lakia yläpuolella totuutta. Dharmaa ei merkitse ainoastaan lakia ja elämäntehtävää, vaan hyvettä. Kuten muistamme on buddhalaisilla Dhammapada-niminen kirja, dharmaa on sama kuin dharmaa ja se on käännetty aivan luonnollisesti intialaisesta palinkielestä hyveeksi, dhammapada hyveen tieksi. Dharmaa-sanana merkitykseen kiintyy luonnollisesti huomionne, kun otamme lukuun tuon lauseen toisen puolen, sillä patal ei voi kääntää muulla tavalla. Se merkitsee syntiä, lankeemusta aivan etymologisesti, sillä mytologiassa puhutaan helvetistä. Sillä on aivan kiinteä merkitys, sillä koska aurita on valhe, petos, niin saamme: valheen yläpuolella ei ole mitään syntiä. Valhe on ensimmäinen synnistä tai rikoksista, tai petoksista, lankeemuksista, ja koska tämä jälkimmäinen puoli on saanut näin selvän merkityksen, niin seuraa siitä, että dharmankin täytyy merkitä ennen kaikkea hyvettä. Koska valhe on paheista ensimmäinen, niin totuus on hyveistä ensimmäinen. Kun käänämme tuon mottomme, Teosofisen Seuran tunnuslauseen tuolla tavoin, on koko asia aivan uudessa valossa. Se merkitsee että jos olemme Teosofisen seuran jäseniä, jos otamme osaa Madame Blavatskyn liikkeeseen, niin me tunnustamme totuuden

korkeimmaksi elämässä ja olemme nähneet, että valhe on hirmuisin synneistä, totuus on ensimmäinen hyveistä. Miten luulemme olevamme hyveellisiä, jos emme aseta totuutta ensimmäiseksi, jos voimme valehdella, pettää ja tehdä vääryyttä? Madame Blavatskyn laatimaan tunnuslauseen mukaan on teosofisen ihmisen arvo siinä, että hän käsittää totuuden korkeimmaksi ja pitää totuudesta kiinni. Siis teosofisen liikkeen osanottajat ovat totuudenetsijöitä. On hyvin tavallista, sanomme olevamme totuudenetsijöitä, hyvä. Mutta olemmeko ymmärtäneet, ettemme voi sitä olla, jos emme itse ole rehellisiä, jos emme itse aseta totuutta ylimmäksi ja jokapäiväisessä elämässä ole täysin rehellisiä tunteissa ja ajatuksissa ja teoissa. Tätä Madame Blavatsky teosofian avulla tahtoi teroittaa. On usein tehty ero eri maailmankatsomusten välillä. Me sanomme olevamme kristittyjä tai muhamettilaisia tai mitä tahansa, mutta jokapäiväisessä elämässä ei ole välitetty totuudesta. Totuus on ensimmäinen hyveistä, valhe on ensimmäinen paheista. Kun tästä pitää kiinni, niin huomaa, että jos tahtoo olla teosofisen liikkeen tai jonkun Teosofisen Seuran jäsen, niin täytyy olla totuudenetsijä, totuuden kunnioittaja ja kannattaja. Se asettaa suuren edesvastuun. Emme ole mitään totuudenetsijöitä, jos otamme jotain sokeasti uskomalla, vaikka joku toinen esittäisikin jotain valheita, jos ajattelemme, että on niin hauskaa, jos joku suuri maailmanopettaja tulee, emme itse oikein tiedä mitään. Emme ole silloin oikein totuudenetsijöitä, sillä Jeesuskin sanoi: "Valvokaa ja rukoilkaa, että olisitte valveilla, kun sudet tulevat lammasten vaatteissa." Kun aina pitää totuudesta kiinni omassa jokapäiväisessä elämässään, silloin ei ole mitään hätää. Silloin tulee kosmilliset vapahtajat ja muut, ja voi olla rauhallinen. Ei merkitse mitään, että he sanovat: "Minä olen niin korkea, että olen se ja se." Ajatteleva ihminen rukoilee ja on valveilla, eikä tahdo kuulla muuta kuin totuutta ja olla rehellinen. Mikään valhe ei voi häntä silloin lähestyä. Ja kun hän tällä tavalla on ymmärtänyt Madame Blavatskyn antaman tunnuslauseen, silloin

on hän ehkä voinut tutkia, mitä nuo Teosofisen seuran ohjelmapykälät tarkoittavat ja mitä ne meille opettavat ja paljastavat.

* * *